

3. сервера за интернет игре - 5.000 КМ,
4. сервера за електронске игре - 5.000 КМ;
- 2) мјесечна накнада за коришћење:
 1. по уплатно-исплатном мјесту (кладионици) - 100 КМ,
 2. по апарату - 40 КМ,
 3. по сваком активном играчу у интернет играма у току мјесеца - 1 КМ.

Члан 13.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о техничким карактеристикама рачунарског система за приређивање игара на срећу ("Службени гласник Републике Српске", број 61/19).

Члан 14.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 06.05/020-761/19
29. априла 2020. године
Бањалука

Министар,
Зора Видовић, с.р.

847

На основу члана 66. став 3. и члана 85. став 4. Закона о водама ("Службени гласник Републике Српске", бр. 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", број 115/18), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

ПРАВИЛНИК

О ДОПУНИ ПРАВИЛНИКА О УСЛОВИМА И НАЧИНУ ОДРЖАВАЊА РИЈЕЧНИХ КОРИТА, ДИСЛОКАЦИЈИ И ВАЂЕЊУ МАТЕРИЈАЛА ИЗ ВОДОТОКА

Члан 1.

У Правилнику о условима и начину одржавања ријечних корита, дислокацији и вађењу материјала из водотока ("Службени гласник Републике Српске", број 18/20) послје члана 16. додаје се нови члан 16а, који гласи:

"Члан 16а.

(1) До доношења Плана и програма из члана 3. овог правилника у 2021. години, додјела локација за одржавање ријечних корита и водног земљишта, дислокација и вађење материјала из водотока врши се на основу појединачних елабората које доноси Установа, а на које сагласност даје Министарство.

(2) Елаборати из става 1. овог члана садрже: назив водотока, средњу профилску вучну силу, граничне вриједности вучне силе, описни процијењени и гранулометријски састав наноса, оквирно одређене количине наноса водном ерозијом, годишњу моћ преноса наноса у водотоку, прецизан опис и технички извјештај, геодетске подлоге размјере 1 : 2.500 до 1 : 1.000 са прецизно учртаним простором који обухвата елаборат, геолошке и хидролошке подлоге, попречне и уздужне профиле приказане у графичком облику размјере од 1 : 50/500 до 1 : 500/5.000, доказницу мјера количине материјала за уклањање и дислоцирање из водотока, начин извођења радова на одржавању ријечног корита и пловног пута, приједлоге локација за депоновање дислоцираног материјала, вријеме трајања реализације елабората са јасно дефинисаним временским, хидролошким, техничким и другим условима који утичу на реализацију елабората."

Члан 2.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 12.07-337-209/20
8. маја 2020. године
Бањалука

Министар,
Др Борис Пашалић, с.р.

848

На основу члана 30. став 4. Закона о сточарству ("Службени гласник Републике Српске", број 44/15) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", број 115/18), министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

ПРОГРАМ

УЗГОЈА СВИЊА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ ЗА ПЕРИОД 2020-2024. ГОДИНЕ

1. УВОД

Програм узгоја свиња у Републици Српској (у даљем тексту: узгојни програм) је скуп зоотехничких, селекционих и осталих метода и поступака који имају за циљ унапређење производње свиња у Републици Српској и документ од великог значаја за узгајиваче и стручњаке из подручја ове гране сточарства.

Добро развијено свињарство има значај не само на вриједност бруто производа у пољопривреди већ и у индустрији због низа производа који се добијају у овој грани сточарства. Планским узгојем подстиче се повећање ефикасности животиња уз очување и побољшање њихове виталности, повећање економичности производње и побољшање квалитета производа. Узгојни програм одређује популацију на којој се спроводи, узгојне циљеве, методе и поступке, начин остваривања, учеснике спровођења и њихове међусобне односе.

Узгојни програм за Републику Српску за период од пет година доноси Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: Министарство). Појединачне узгојне програме доноси узгајивачи или удружења узгајивача, а министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси рјешење којим се даје сагласност на појединачне узгојне програме.

2. ЗНАЧАЈ СВИЊАРСТВА И БРОЈНО СТАЊЕ СВИЊА НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

2.1. Значај свињарства и бројно стање свиња на територији Републике Српске

Свињарство као значајна грана сточарства заузима велики удио у укупној пољопривредној и прехрамбеној производњи у Републици Српској. На територији Републике Српске од давнина постоји традиција узгоја свиња и коришћења свињског меса у исхрани људи. Поред директног значаја свињарства за произвођаче и економску добит, оно има и индиректни утицај на cjелокупну привреду и научно-истраживачку област. Као и друге гране пољопривредне производње и свињарска производња у Републици Српској среће се са низом изазова, унутрашњих и вањских, као што су:

- недовољна продуктивност, која се огледа у малом броју живорођене и отхрањене прасаци по крмачи,
- неповољан расни састав,
- присуство различитих болести, односно питање здравствене заштите свиња,
- некавалитетан начин трајног означавања свиња,
- недостатак квалитетних нерастова и неконтролисана употреба сјемена за вјештачко осемењавање назимица и крмача,
- прекомјеран увоз живих свиња, свјежег и замрзнутог свињског меса, полутрајних и трајних производа свињског поријекла,
- онемогућеност извоза свињетине у земље Европске уније због дугогодишње вакцинације свиња против класичне куге свиња (ККС).

2.2. Бројно стање свиња на територији Републике Српске

Према подацима Републичког завода за статистику, бројно стање свиња у Републици Српској по категоријама за период 2014-2018. године приказано је у Табели 1.

Табела 1. Бројно стање свиња у Републици Српској

Категорија	Година				
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.*
	Број свиња				
Прасад до 20 kg	144.575	151.135	152.804	158.697	150.556
Свиње од 10 kg до 50 kg	74.965	77.491	77.447	74.398	69.503
Свиње за тов од 50 kg до 80 kg	50.692	53.296	54.496	49.982	46.192
Свиње за тов од 80 kg до 110 kg	50.316	51.262	46.775	46.287	39.772
Свиње за тов преко 110 kg	33.818	35.668	30.251	29.406	29.645
Назимице	15.425	17.166	16.272	15.807	15.311
Супрасне назимице	14.940	15.895	15.495	16.822	15.476
Крмаче	46.099	45.167	43.900	44.607	41.895
Нераста	4.318	4.472	4.377	5.293	5.166
Укупно	435.147	451.552	441.817	441.299	413.515

* Подаци за 2018. годину односе се само на породична пољопривредна газдинства.

Извор: Републички завод за статистику.

Према подацима Агенције за аграрна плаћања о исплаћеним подстицајима, број фарми свиња, број крмача и назимица, подјела фарми према броју крмача и назимица за период 2015-2018. године у Републици Српској приказан је у Табели 2.

Табела 2. Број фарми свиња, број крмача и назимица, подјела фарми према броју крмача и назимица за период 2015-2018. године

Година	2015.	2016.	2017.	2018.	
Број фарми крмача и назимица	123	143	211	431	
Број крмача и назимица	8.664	8.975	9.849	13.973	
Број фармера на основу броја крмача и назимица на фарми	од 10 до 30	46	70	129	330
	од 31 до 50	25	26	32	44
	од 51 до 100	35	29	35	37
	од 100	17	18	15	20
Број крмача и назимица на фарми	од 10 до 30	1.062	1.361	2.276	5.374
	од 31 до 50	980	985	1.274	1.683
	од 51 до 100	2.473	2.258	2.646	2.766
	од 101	4.149	4.371	3.653	4.150

Извор: Агенција за аграрна плаћања.

Према подацима Агенције за аграрна плаћања о исплаћеним подстицајима, број фарми свиња у Републици Српској које се баве производњом товних свиња приказан је у Табели 3.

Табела 3. Број товних свиња за период 2016-2018. године

ТОВ СВИЊА	2016.	2017.	2018.
Број фарми товних свиња у Републици Српској	38	45	64
Број товних свиња пријављених Агенцији	49.013	51.826	50.413
Број товних свиња по фармеру од нула до 100	–	173	711
Број товних свиња по фармеру од 101 до 200	854	1.150	2.656
Број товних свиња по фармеру од 201 до 500	4.326	4.444	3.423
Број товних свиња по фармеру од 501	43.833	46.059	43.623
Просјечна тежина товних свиња (у kg)	103	108	106
Узгојених свиња по фарми од нула до 100 (у kg)	–	18.684	75.366
Узгојених свиња по фарми од 101 до 200 (у kg)	87.962	124.200	281.536
Узгојених свиња по фарми од 201 до 500 (у kg)	445.578	479.952	362.838
Узгојених свиња по фарми од 501 (у kg)	4.514.799	4.974.372	4.624.038

Извор: Агенција за аграрна плаћања.

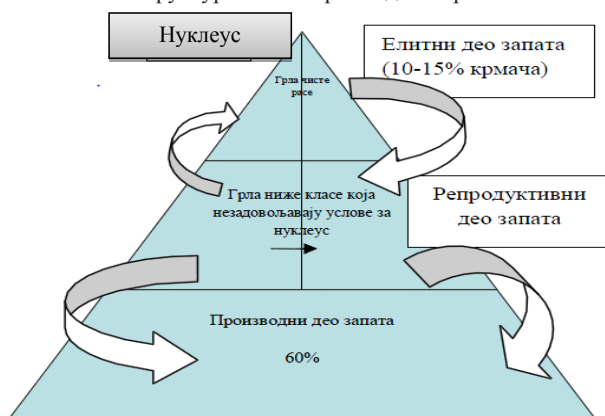
3. РАСЕ И ХИБРИДИ СВИЊА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ ОБУХВАЋЕНИ УЗГОЈНИМ ПРОГРАМОМ

Раса је основна јединица узгојног програма и највећи генетски напредак се постиже у популацији ако се селекција истовремено спроводи на цијелој популацији.

У свињарству Републике Српске заступљена је прилично шаролика расна структура. Разлог шароликости расне структуре свиња може се оправдати престанком рада некадашњих носилаца свињарске производње у Републици Српској, немогућношћу извоза свиња и свињског меса у претходном периоду, недовољном увозу квалитетно приплодних животиња чистих раса и традиционалном приступу узгоја свиња код самих узгајивача.

Производња приплодних и товних свиња заснива се на пирамидалној организацији (елитни или нуклеус - Н, репродуктивни или умножавајући - У, производни - П дио запата), односно спецификацији производње и подјели рада између фармера или компанија или унутар фарме, што је илустровано у Шеми 1.

Шема 1. Структура запата приплодних крмача

Извор: Одјелјење за сточарство, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске.

Неке од најзаступљенијих плодних раса код нас су: белгијски, дански, холандски њемачки и норвешки ландрас. Најзаступљеније меснате расе су: дурок, хемпшир и пијетрен. Њихово учешће у расном саставу на фармама је различито, тако да су неке у малом броју, тј. само у запатима. Укрштањем различитих раса и линија желе се искористити сви типови хетерозис ефеката (индивиде, мајке и оца).

Велике свјетске компаније производе хибриде свиња. На тржишту се могу купити различите специјализоване мушке и женске линије хибридни свиња у зависности од особине коју произвођачи желе побољшати. Оне продају и приплодна грла прадједовске (GGP - Great Grand Parent), дједовске (Grand Parent) генерације, уз одређене услове и родитељску (P - Parent) генерацију (линије очева и мајки) без услова. Хибриди могу остварити максималне резултате само уколико им се обезбиједи адекватни услови по препорукама произвођача.

На основу Закона о сточарству, министар пољопривреде, шумарства и водопривреде донио је Рјешење о утврђивању листе раса, сојева, хибрида и крижанца домаћих животиња које се узгајају у Републици Српској ("Службени гласник Републике Српске", број 40/16). У складу са наведеном листом, расе и хибриди свиња који се узгајају у Републици Српској приказани су у Табели 4.

Табела 4. Листа раса и хибрида свиња који се узгајају у Републици Српској

Расе	Хибриди
Белгијски ландрас	Галија (Gallia)
Велики јоркшир	Наима (Naima)
Дански ландрас	Некар (Necar)
Дурок (Duroc)	Нервие (Nervie)
Мангулица	П 76 (Пена) (Pena)
Њемачки ландрас	Редоне (Redone)
Пијетрен (Pietrain)	Темпо (Tempo)
Француски ландрас	Тибор (Tubor)
Хемпшир (Hampshire)	Топигс (Topigs)
Холандски ландрас	Хипор (Hupor)
Црна славонска	
Шведски ландрас	

4. УЗГОЈНИ ЦИЉЕВИ

Основни узгојни циљ је побољшање генетског основа свиња у Републици Српској.

Ниво генетског побољшања зависи од нивоа варијабилности особина, величине селекционог диференцијала, наследности, боје грла, генерацијског интервала итд. За дефинисање узгојног циља постоје различите методе и оруђа која омогућавају селекционарима да дођу до жељених особина за повећање економске добити. Узгојни циљ зависи и од интереса крајњих потрошача и индустрије прераде меса свиња. Да би се поставио селекционо циљ неопходно је познавати повезаност група особина и између особина исте групе. Ове параметре треба проверити и оцијенити у вла-

ститој популацији свиња на основу истраживања. Важно је знати како се нека особина манифестује у контролисаним условима, а како у реалним производним условима. Скуп задатака који се мора ријешити подразумева процену величине популације, генетских промјена у њој, почетну строгост (интензитет) селекције, могући генерацијски интервал.

За успјешно извршавање основног узгојног циља неопходно је спроводити и друге узгојне циљеве, и то:

- продуктивност свиња вреднује се кроз плодност (величина легла, број легала на годишњем нивоу, број товљеника по крмачи годишње, број свиња остављених за приплод, тежина легла при залучењу, тежина прасади при залучењу, тежина закланих товљеника, тежина хладних полутки, дебелина сланине, површина МЛД (musculus longissimus dorsi), дужина полутки, боја полутки, боја коже, број сиса, садржај протеина (у меду) као објективна својства и конфигурација - изглед животиње, спецификација раса, температура, отпорност на болести као субјективна својства;

- унапређење расног састава, структура већине раса састоји се од серија подгрупа који се зову нивои по висини, а постоје три нивоа и то су нуклеус, размножавајући и комерцијални ниво. У свињарству Републике Српске најчешће су заступљена два нивоа троугаоне пирамиде и треба тежити ка стварању више од два нивоа. Са генетског становишта ова пирамида се може критиковати јер је проток гена једносмјеран, при чему се гени не могу попети у регистровани нуклеус из нергистрованих комерцијалних нивоа. Стога, потребно је да се у пракси свињарства Републике Српске формирају затворени и отворени нуклеуси да би се редовно узгајивачи снабдијевали квалитетним приплодним животињама уз гарантовано избегавање узгоја у сродству;

- очување довољне популације основног стада неопходно је јер се популација састоји од различитих генотипова, при чему је важно напоменути да је мала популација нестабилна и у њој се дешавају промјене гена и генотипова из генерације у генерацију, односно разилажење популације, повећања хомозиготности и смањена генетске варијабилности. Између осталог, довољно велика популација је неопходна ради избора најбољих комбинација укрштања. Код узгоја свиња у различитим агротехнолошким условима може доћи и до грешака и негативних ефеката чиме се може изгубити дио популације, те је очување довољне популације свиња веома важно;

- остваривање максималних генетских карактеристика за економски важне особине је у складу са економским ефектима побољшања. Најважнији економски показатељи у свињарству су: годишња производња товљеника по крмачи, конверзија хране, рандман и меснатост свиња.

Узгојни циљ сматраће се оствареним кад се у производњи постигне следеће:

1. производња 21 товљеника по крмачи годишње са 80% радмана, 55-58% удио меса у полутки, односно 880-928 kg квалитетног мишићног ткива годишње по крмачи,
2. број прашења два до три пута по крмачи годишње,
3. број живорођене прасади по леглу > 10,5,
4. укупан број прасади по крмачи годишње 24,
5. број одгојене прасади по крмачи 21,
6. утинућа прасади у лактацији крмаче < 9%,
7. прираст у тову од 115 дана > 700 g,
8. конверзија хране 3 kg за килограм прираста,
9. ремонт стада 35% у производним стадима и 45% у нуклеусима.

Остваривање наведених циљева зависиће од функционалних особина, а оне се посебно односе и на здравље животиња:

1. метаболичке поремећаје,
2. репродуктивне болести,
3. болести вимена,
4. болести ногу.

На основу дефинисаног узгојног циља, узгојне и селекционе методе примјењиваће се на следећи начин:

1. процјена узгојне вриједности код грла гајених у чистој крви, а висина узгојне вриједности дефинисаће се за расу посебно,

2. вриједност хибридних програма биће одређивана на основу репродуктивних особина родитељских, мајчинских, као и товних и кланичних особина мелеза (хибрида).

5. УЗГОЈНЕ И СЕЛЕКЦИОНЕ МЕТОДЕ

Узгојне методе у свињарству су скуп селекционих метода и поступака тестирања за избор животиња за приплод. Одабиром и размножавањем пожељних генотипова који одговарају циљевима оплемењивања животиња повећава се фреквенција пожељних гена, а истовремено се смањује фреквенција непожељних. Фенотипска вриједност јединке није једини извор информација о њеној оплемењивачкој вриједности, те се додатне информације могу добити од фенотипске вриједности сродника, нарочито браће и сестара, те полубраће и полусестара. Коришћење информација од сродника је од великог значаја у примјени селекционих метода код оплемењивања животиња.

У процесу стварања нових популација раса, линија или хибрида животиња од огромне је важности који метод селекције се примјењује у одабиру животиња за приплод. Најважнији поступци у узгоју, са циљем оплемењивања животиња, су селекција и тестирања на особине које изабере селекционар.

При оцјени фенотипске вриједности индивидуе, селекција се може вршити на следеће начине:

- индивидуална селекција, на бази вриједности индивидуе, при чему ова селекција доводи до најбржег одговора. Овај метод селекције користи се када се жели добити одговор на брзину прираста, утрошак хране за остварени прираст, проценат меса у полуткама и друге параметре које изабере селекционар, а које су битне у узгоју. Овај метод се назива још и Перформанс тест;

- фамилијска селекција, на бази вриједности фамилије, која је најефикаснија код нисконаследних својстава као што су плодност и отпорност на болести;

- унутарфамилијска селекција, која се заснива на пожељној фенотици животиње са просјечном фенотипом фамилије и најчешће се примјењује у случајевима систематског дјеловања неког фактора спољне средине;

- комбинована селекција, метод који обједињује комбиновано коришћење фамилијске и унутарфамилијске селекције, односно то је селекцијски индекс;

- СиБ селекција, која подразумева да се нека својства не могу мјерити на свињама које треба да буду родитељи и селекција се мора вршити на бази вриједности њихових сродника. Таква селекција се назива СиБ или селекција по сестрама и браћи. Оплемењивачка вриједност свиње овом методом врши се код оцјене квалитета полутке, те је неопходно браћу и сестре јединке који се остављају за приплод жртвовати и детаљно извршити мјерења односа ткива и њихову биолошку вриједност;

- селекција по поријеклу, која прави мале издатке узгајивачу пошто користи податке који су постојећи, али је непоуздана за већину својстава, осим пораста;

- прогени тест, односно тест по потомству користи се код селекције приплодњака који имају знатно више потомака од плоткиња. Користи се за својства ниске наследности као што су репродукцијска својства и величина легла, те својстава након клања - својства квалитета полутке, односно ткива у полутки, затим површине МЛД (*m. longissimus dorsi*), меса у полутки и буту. Тест по потомству дуго траје и чување групе потомака је скупо.

5.1. Селекцијски програм

Селекцијским програмом утврђује се начин испитивања производних способности, оцјењивања и одабирања приплодних грла, план њиховог коришћења ради остваривања узгојних циљева.

Селекцијски програм укључује следеће категорије: нерастове и назимице у тесту, крмаче, нерастове и товљенике.

Селекцијски програм утврђује селекционар у складу са потребама узгајивача, смјера производње свиња, потреба тржишта и величине популације, а обавља се у складу са правилима струке.

5.2. Методе селекције

Избор грла (селекција) може да се врши на бази неколико врста података и потреба узгајивача, који су, у мањој или већој мјери, гаранција да она посједују пожељне гене за одређене особине. Процјена да грла посједују пожељне гене може бити заснована на информацијама из педигреа, информацијама на основу индивидуалних способности, као и особина рођака и потомака.

Поступак тестирања изабраних јединки за потребе селекције обухвата низ селекцијских поступака, од којих су најзначајнији:

1. избор мушке прасади,
2. мјерење грла и квалитета трупа,
3. перформанс тест нераста,
4. перформанс тест назимице,
5. мјерења дебљине сланине и дубине мишића код нераста и назимица,
6. оцјена екстеријера,
7. оцјена приплодне вриједности нераста и назимица,
8. биолошки тест,
9. процјена приплодне вриједности на основу особина сродника,
10. процјена приплодне вриједности на основу особина потомака (прогени тест),
11. процјена приплодне вриједности свиња на основу особина плодности,
12. испитивање репродуктивних способности плоткиња,
13. најважнији показатељи плодности,
14. репродуктивни показатељи приплодњака,
15. лабораторијски преглед сперме приплодњака,
16. испитивање пораста, искоришћавања хране и квалитета трупа.

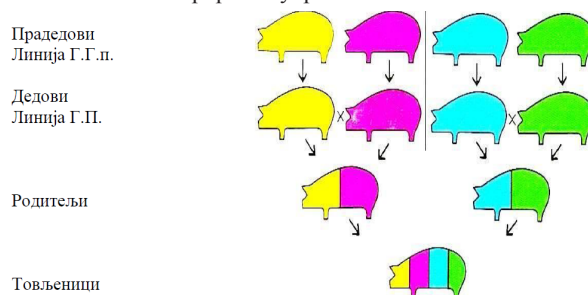
5.3. Методе узгоја свиња

У свињарству се користе следеће методе узгоја:

1. узгој у чистој раси:
 - узгој у чистој раси ван сродства,
 - узгој у чистој раси у сродству,
 - линијски узгој;
2. укрштање:
 - индустријско укрштање (дворасно, трорасно, четворорасно и наизмјенично),
 - повратно или претапајуће,
 - комбиновано.

При четворорасном укрштању ($A \times B \times (C \times D) = ABCD$) очекује се испољавање већег хетерозис ефекта - индивидуални, мајчин и очев, али могу бити испољене и неке лоше стране у већој варијабилности производних особина потомака (Шема 2).

Шема 2. Четворорасно укрштање

Шема 2. Четворорасно укрштање.

Данас се најчешће при укрштању користе три или четири расе свиња. Неки фармери гаје десет и више генотипова свиња с обзиром на број раса које су коришћене за укрштање (различити начини укрштања), што је погрешно. Треба гајити мањи број генотипова на фарми. Уколико је ријеч о производњи товљеника на фарми, довољно је гајити један или два генотипа, најбоље ландрас х велики јоркшир или обрнуто. Поред осталог, то је један од разлога неискоришћавања хетрозис ефекта.

Добити коју узгајивачи могу имати од укрштања су познате, као и то да свако укрштање раса или линија не доводи до жељеног испољавања хетрозис ефекта. Од сталне систематске селекције унутар раса зависиће, поред осталог, квалитет мелеза, односно добит од укрштања. Расе свиња које се данас користе у узгојним програмима могу се груписати на оне које су добре плодности и материнских карактеристика и интензивног раста и одличне меснатости.

6. МЈЕРЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЦИЉЕВА ИЗ УЗГОЈНОГ ПРОГРАМА

Основне мјере за спровођење циљева узгојног програма свиња су:

1. гајење и производња приплодних и квалитетних приплодних грла,
2. производња квалитетне хране,
3. селекцијске мјере - селекцијски програм,
4. вођење матичне евиденције.

Гајење свиња врши се уз задовољавање њихових потреба и специфичности везаних за врсту и расу. То укључује задовољавање њихових биолошких потреба, несметано обављање тјелесних функција, понашања и поступања у складу са прописима којима се уређују здравствена заштита и добробит животиња.

Исхрана, њега и смјештај квалитетних приплодних грла треба да задовољавају њихове физиолошке, етолошке и друге потребе у складу са нормативима у исхрани за поједине категорије и њихов физиолошки и производни статус. Грла не смију бити без хране и воде нити бити запостављена или злостављана.

Узгајивач је дужан да, у складу са зоохигијенским и етолошким нормативима, користи одговарајућу опрему за смјештај, храњење, напајање, чишћење и његу, као и опрему за превоз животиња и животињских отпадака. Превоз и клање квалитетних приплодних грла мора се обављати у складу са прописима којима се уређују здравствена заштита и добробит животиња.

Узгајивачи су дужни да обезбиједу посебну његу и лијечење за болесна, повријеђена и изнемогла грла, у складу са прописима којима се уређују здравствена заштита и добробит животиња.

7. ПРИМЈЕНА НАПРЕДНИХ МЕТОДА РЕПРОДУКЦИЈЕ

Међу напредне методе репродукције убрајају се: прикупљање, добијање, припрема и пренос ембриона, захтевне технике осјемењавања (дубоко интраутерина, лапароскопски), синхронизација и индукција еструсног циклуса, синхронизација и индукција овулације и спречавање гравидитета.

Пренос ембриона је тренутно најсигурнија метода размјене генетског материјала која се тиче свих правила манипулације са ембрионима од добијања до пресађивања.

8. МЈЕРЕ ЗА ШИРЕЊЕ ГЕНЕТСКОГ НАПРЕТКА

Ширење генетског напретка, поред спровођења мјера за економичност производње, мјера је за обезбјеђивање квалитета животињских производа и мјера заштите биодиверзитета, један од најзначајнијих циљева узгајивачког програма. Досљедно спровођење циљева и извођење свих задатака одређених узгојним програмом представља основ за ширење генетског напретка.

Ширење генетског напретка у узгајивачком програму обавља се у оквиру два поља рада.

Мјере на пољу рада узгојних организација су: промоција најбољих приплодних животиња, изложбе приплодних животиња, едукација узгајивача, ажурно просљеђивање информација о приплодним животињама (каталог нераста, јавно представљање, публикације на интернету и слично), продаја приплодних животиња и друго.

Мјере на пољу рада узгајивача обухватају савјетодавни и стручни рад селекционара у стадима узгајивача, препоруке за побољшавање генетских особина, ажурно преношење информација свим узгајивачима, савјетовање и преношење информација о куповини и продаји приплодних животиња, мјере за спречавање парења у сродству и друго.

У оквиру ширења генетског напретка уважавају се и специфичности фактора спољашње средине, као и производни правци појединих фарми.

9. ВОЂЕЊЕ МАТИЧНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ И ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМИ

За успјешно спровођење селекције и унапређења свињарства важан услов је уредно, ажурно и тачно вођење матичне евиденције, која треба да буде вјеродостојна, сигурна, поуздана, са подацима о поријеклу, екстеријеру, продуктивности, плодности и квалитету одређеног грла. Матична евиденција састоји се од матичне књиге, узгојних регистара и помоћне матичне евиденције.

Савремени информациони системи су важни за ефикасно спровођење узгајивачког програма. Информациони системи треба да укључују одговарајућу програмску опрему за потребе вредновања података, подршку одвијању селекције и припреми података за даљу обраду и анализу, неопходну за извођење жељених циљева. Прикупљање и евидентирање великог броја података из основне матичне евиденције и њихова систематизација, логичка контрола, обрада и анализа је важан предуслов за објективну процјену приплодне вриједности грла. Обезбијеђено чување података и израда заштићених копија, који обезбјеђују заштиту од уништења података, насталих као посљедица неисправности рачунарске опреме, случајног или намјерног брисања података од стране корисника, ради грешака у раду програмске опреме и природних и других непогода. Информациони системи треба да су припремљени за различите изазове, као што је издавање прописаних зоотехничких докумената. Са циљем унапређења рада у смислу повећања тачности података и бржег протока информација, неопходно је успоставити информациони систем који повезује све субјекте у циклусу производње свиња са циљем реализације узгајивачког програма.

10. ОБИЉЕЖАВАЊЕ ЖИВОТИЊА

Обиљежавање свиња представља основну зоотехничку мјеру од чијег спровођења зависи успјех осталих мјера. Обиљежавање представља стављање одређених знакова/ симбола или бројева на најподеснији дио тијела животиње са циљем њиховог распознавања. Обиљежавању се мора посветити велика пажња у смислу квалитетног и благовременог извођења, јер без њега није могуће пратити тјелесни развој, контролисати производњу и спроводити селекцију.

У свињарству се примјењују следећи начини обиљежавања:

1. тетовирање,
2. стављање ушних маркица.

11. МЈЕРЕ ЗА ЕКОНОМИЧНУ ПРОИЗВОДЊУ И ЕФИКАСНО СПРОВОЂЕЊЕ УЗГОЈНОГ ПРОГРАМА

Циљ узгојног програма је спровођење мјера за економичну и рентабилну производњу. Извођење стручних задатака у оквиру узгојног програма и просљеђивање обрађених података узгајивачима намијењени су побољшању конкурентности на домаћем и страном тржишту.

Плодност је показатељ услова гајења животиња. На основу података о производњи животиња, узгајивачи врше селекцију у сопственом стаду. Животиње које су изнад просјека произвођачи задржавају, плански осјемењавају и

потомке користе за обнову стада. Животиње које су испод просјека брже се излучују из стада, а њихови потомци се продају или испоручују клаоници. Све информације о производњи треба да буду праћене и подацима о здрављу и добробити животиња, што подразумева поступке обиљежавања, податке о газдинству, праћењу кретања животиња, спречавање појаве и рано откривање заразних болести животиња.

Примјена узгојног програма у складу са прописима обезбјеђује одговарајући квалитет животињских производа. Мјере за обезбјеђивање квалитета производа треба да буду усмјерене и на примјену високих стандарда да би цијели систем био спреман за придруживање Европској унији. Стандарди Европске уније који се односе на сточарство и сточарске производе су међу најстрожим и најдетаљнијим у свијету, те у наредном периоду треба радити на усклађивању и увођењу нових стандарда из области свињарства. У контексту наведеног, једна смо од ријетких земаља у Европи која на тржишту има некласиране полутке свиња што доводи до негативних последица за свињарство и индустрију прераде меса. Ова чињеница треба да се што прије промијени и да на тржишту буду заступљене само свињске полутке у складу са Правилником о поступку разврставања и означавања свињских трупова и полутки ("Службени гласник Републике Српске", број 26/18), којим се прописују поступци разврставања и означавања свињских трупова и полутки, начин и поступак њихове обраде, те утврђивање масе свињских трупова и полутки и њихово означавање прописаним ознакама, услови за означавања свињских трупова и полутки, контрола обављања ових послова, те разврставање и означавање приликом увоза свињских трупова и полутки.

Развој и унапређење свињарства зависи од економске ситуације у земљи и свијету, али свакако, реализација ових циљева побољшава сточарство и економску ситуацију у цјелини. Највећи дио свињарске производње данас је усмјерен на обезбјеђивање меса за људску потрошњу на домаћем тржишту. Пажњу би требало усмјерити и на остала велика тржишта, попут руског и тржишта Европске уније. Употребом вјештачког осјемењавања крмача, односно добијањем великог броја потомака по нерасту намеће се потреба за одабиром нераста на основу његовог генетског потенцијала у производњи и већег броја потомака који ће имати већи животни прираст, бољу конверзију хране и већи удио меса у полуткама, као и комерцијално пожељан квалитет меса. Узгајивачи свиња морају изабрати родитељске парове (крмаче и нерастове), који ће са својим особинама дати производе који одговарају жељама потрошача.

12. РАЗМЈЕНА ПОДАТАКА И ОБЈАВЉИВАЊЕ РЕЗУЛТАТА

Организација узгоја, овлашћена од Министарства, за спровођење узгојног програма најкасније до краја првог квартала текуће године доставља Министарству извјештај о спровођењу узгојног програма за претходну годину. Подаци о контролама производности треба да буду доступни свим корисницима у електронској верзији.

13. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

У року од 90 дана од дана ступања на снагу овог узгојног програма организације узгоја дужне су да ускладе своје програме са одредбама овог узгојног програма.

Овај узгојни програм ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 12.03.2-330-1464/20
28. априла 2020. године
Бањалука

Министар,
Борис Пашалић, с.р.

849

На основу члана 11. Закона о геолошким истраживањима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 110/13, 91/17 и 107/19) и члана 2. став 3. Правилника о поступку

издавања и одузимања лиценце за геолошка истраживања, форми лиценце и вођењу и објављивању регистра лиценци ("Службени гласник Републике Српске", број 20/18), на приједлог Комисије за утврђивање испуњености услова за издавање лиценце за геолошка истраживања, министар енергетике и рударства д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О ИСПУЊЕЊУ УСЛОВА ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛИЦЕНЦЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА ДЕТАЉНИХ ГЕОЛОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА, ИЗРАДУ И РЕВИЗИЈУ ГЕОЛОШКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ВОЂЕЊЕ КЊИГЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ РЕЗЕРВИ МИНЕРАЛНИХ СИРОВИНА И ПОСЛОВЕ СТРУЧНОГ НАДЗОРА НАД ИЗВОЂЕЊЕМ ГЕОЛОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА

1. Утврђује се да "VIP inženjering" д.о.о. Прњавор испуњава услове за обављање послова детаљних геолошких истраживања, израду и ревизију геолошке документације, вођење књиге евиденције резерви минералних сировина и обављање послова стручног надзора над извођењем геолошких истраживања.

2. Лиценца важи од 27.4.2020. године до 27.4.2025. године, а провјера испуњености услова на основу којих је издата вршиће се у складу са одредбама Закона о геолошким истраживањима.

3. Ово рјешење објавиће се у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 05.07/310-261-1/20
27. априла 2020. године
Бањалука

Министар,
Петар Ђокић, с.р.

850

На основу члана 60. став 2. и члана 90. став 1. Закона о рударству ("Службени гласник Републике Српске", број 62/18) и члана 17. Правилника о издавању и одузимању лиценци за обављање послова у области рударства ("Службени гласник Републике Српске", бр. 109/18 и 7/19), на приједлог Комисије за утврђивање испуњености услова за издавање лиценци правним лицима у области рударства, министар енергетике и рударства д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О ИСПУЊЕЊУ УСЛОВА ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛИЦЕНЦЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА ЗАШТИТЕ НА РАДУ У ОБЛАСТИ РУДАРСТВА

1. Утврђује се да Институт за грађевинарство ИГ д.о.о. Бања Лука, Ул. краља Петра I Карађорђевића 92-98, испуњава услове за издавање лиценце за обављање послова заштите на раду у области рударства.

2. Лиценца важи од 23.4.2020. године до 23.4.2024. године, а провјера испуњености услова на основу којих је издата вршиће се у складу са одредбама Закона о рударству.

3. Ово рјешење објавиће се у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 05.07/310-219-1/20
23. априла 2020. године
Бањалука

Министар,
Петар Ђокић, с.р.

851

На основу члана 71. став 2. и члана 90. став 1. Закона о рударству ("Службени гласник Републике Српске", број 62/18) и члана 17. Правилника о издавању и одузимању лиценци за обављање послова у области рударства ("Службени гласник Републике Српске", бр. 109/18 и 7/19), на приједлог Комисије за утврђивање испуњености услова за издавање лиценци правним лицима у области рударства, министар енергетике и рударства д о н о с и